

Występowanie uszkodzeń lasu, zjawisk chorobowych i szkodników leśnych w 2016 roku na terenie RDLP Katowice

(komentarz do zestawień zbiorczych *Formularza nr 3* i *Formularza nr 4*)

1. Uszkodzenia lasu od czynników abiotycznych, antropogenicznych oraz grzybów patogenicznych wywołujących choroby drzew leśnych w 2016 roku na terenie RDLP Katowice zanotowano na powierzchni **59 806 ha**. Obszar ten stanowi 9,8% powierzchni leśnej RDLP w Katowicach (→ ~ 608 tys. ha). Największe powierzchnie uszkodzeń pozostawały skutkiem występowania/oddziaływania następujących czynników chorobotwórczych (tabela; diagram):

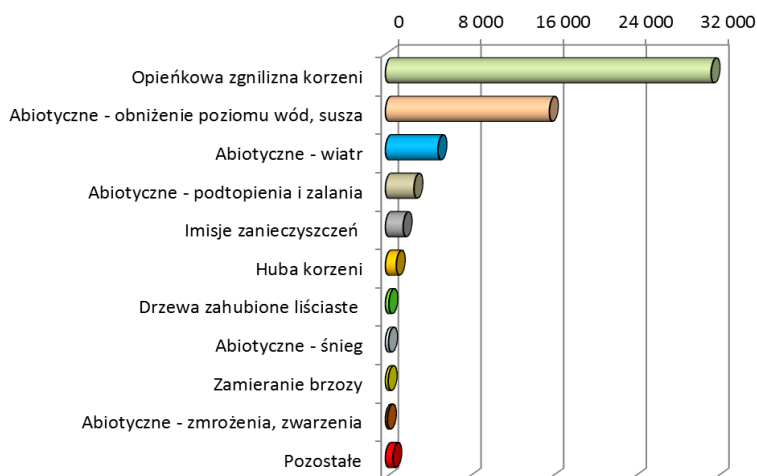
Lp	Choroba / Czynnik szkodotwórczy	Powierzchnia występowania /uszkodzenia/ (ha)	Stan z roku 2015 (ha)	Stan z roku 2014 (ha)
1	Opieńkowa zgnilizna korzeni	31 529	29 345	28 913
2	Abiotyczne - obniżenie poziomu wód, susza	15 870	15 258	12 912
3	Abiotyczne - wiatr	5 085	1 035	660
4	Abiotyczne - podtopienia i zalania	2 760	2 373	2 568
5	Imisje zanieczyszczeń	1 712	1 657	1 659
6	Huba korzeni	1 050	1 254	1275
7	Drzewa zahubione liściaste	330	330	330
8	Abiotyczne - śnieg	298	0.2	0.1
9	Zamieranie brzozy	262	1.2	2
10	Abiotyczne - zmrożenia, zwarzenia	194	230	1 511
	Pozostałe czynniki razem	717	989	917
	OGÓŁEM	59 806	52 472	50 747

Czynnik	ha	%
biotyczny	33 819	57
abiotyczny	24 221	40
antropogeniczny	1 766	3
Razem	59 806	100%

2. Powierzchniowo największy rozmiar uszkodzeń lasu w 2016 roku powodowanych przez czynniki rejestrowane w *Formularzu nr 4 IOL* miał związek z występowaniem **czynników biotycznych**, tj. chorób grzybowych (→ 57%

wszystkich zarejestrowanych uszkodzeń) - głównie grzybów korzeniowych (→ opieńki oraz huby korzeni). W dalszej kolejności były to **czynniki abiotyczne** (→ 40 zarejestrowanych uszkodzeń) - przede wszystkim: obniżenie poziomu wód, susza, huraganowe wiatry,

Uszkodzenia abiotyczne, antropogeniczne i choroby grzybowe lasu
w RDLP Katowice w 2016 r. (ha)

podtopienia i zalania, śnieg oraz zmrożenia i zwarzenia. Szkody od **czynników antropogenicznych** → imisje przemysłowe oraz pożary dotyczyły **3%** ogólnego areálu uszkodzeń objętych ewidencjonowaniem w *Formularzu nr 4*.

/

3. **Występowanie szkodników lasu** (→ **owadów, ssaków, ptaków**) oraz powodowanych przez nie uszkodzeń zarejestrowano w RDLP Katowice w 2016 r. na powierzchni **24 781 ha** drzewostanów (→ 4,1% powierzchni leśnej RDLP w Katowicach). Największe powierzchnie występowania i uszkodzeń dotyczyły kornika drukarza, jeleniowatych, osnui gwiaździstej, smolika znaczonego, bobra oraz szeliniaków (tabela, diagram):

Szkodnik	ha	%
szkodliwe owady	17 903	72
roślinożerne ssaki	6 876	28
ptaki	1.42	-
Razem	24 781	100%

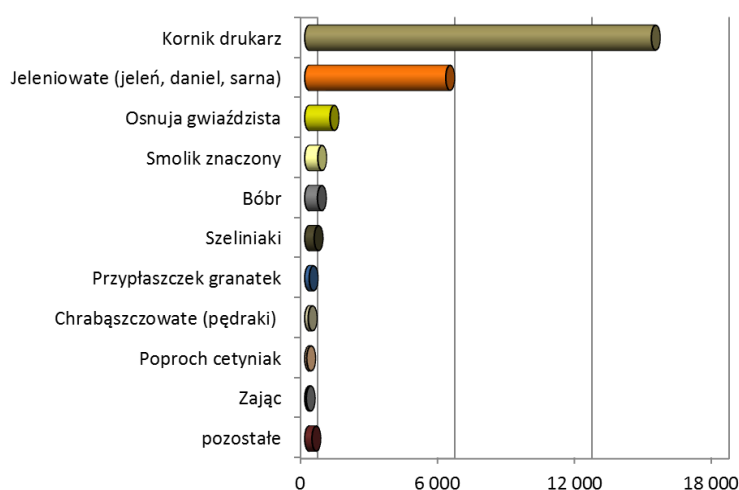
/

4. **Zabiegi ochronne** (→ **profilaktyczne i ograniczające**) **wobec szkodników drzew leśnych** w roku 2016 wykonano na powierzchni **26 684 ha** (→ 4,3% powierzchni leśnej RDLP w Katowicach).

5. Największe powierzchnie zabiegów ochronnych podejmowanych w roku 2016, profilaktyczne i ograniczania liczebności, dotyczyły: kornika drukarza, jeleniowatych (→ zabiegi prewencyjne), smolika znaczonego, szeliniaków (tabela).

Lp	Szkodnik	Powierzchnia występowania /uszkodzenia/ (ha)	stan z roku 2015 (ha)	stan z roku 2014 (ha)
1	Kornik drukarz	15 160	15 612	7 720
2	Jeleniowate (jeleń, daniel, sarna)	6 169	6 504	5 736
3	Osnuja gwiaździsta	1 105	1 762	2 102
4	Smolik znaczony	569	254	201
5	Bóbr	555	479	472
6	Szeliniaki	412	1 253	909
7	Przytłuszczek granatek	195	463	33
8	Chrabąszczowate (pędraki)	150	174	231
9	Poproch cetyniak	86	59	313
10	Zajęc	67	57	87
	Pozostałe szkodniki razem	314	12 780	653
	OGÓŁEM	24 781	39 397	18 457

Występowanie szkodników lasu w RDLP Katowice w 2016 r. (ha)

Zabiegi ochronne w RDLP Katowice w 2016 r.

6. Szeregując nadleśnictwa RDLP w Katowicach wg wielkości powierzchni występowania szkodników i chorób lasu oraz rejestrowanych uszkodzeń największe powierzchnie (→ ponad 2 tys. ha) w roku 2016 wykazują przede wszystkim nadleśnictwa posiadające znaczące obszary drzewostanów świerkowych, na ogół opanowanych przez grzyby korzeniowe i zwykle również z wzmożonym w nich występowaniem zespołu korników świerka (→ Ujsoły, Jeleśnia, Ustroń, Wiśła, Bielsko, Węgierska Górka, Sucha, Prudnik). W Nadleśnictwie Lubliniec duży areal wykazywanych uszkodzeń w 2016 roku to skutek zarejestrowania w *Formularzu nr 4* obszarów drzewostanów ze szkodami jakie powstały na terenie nadleśnictwa po huraganowych wiatrach (→ 4 000 ha). W Nadleśnictwach: Olkusz, Chrzanów, Rudy Raciborskie, wykazywany dość znaczący obszar chorób i uszkodzeń lasu ma związek z trwałym i niekorzystnym oddziaływaniem na las występujących tam zakłóceń stosunków wodnych, tj. lejów depresyjnych odkrywkowych kopalni piasku (→ Olkusz, Chrzanów, Rudy Raciborskie), a także podtopień i zalań powierzchni lasu na skutek działalności kopalń węgla kamiennego (→ Chrzanów). W Nadleśnictwie Świerklaniec wykazywany większy areal uszkodzeń wynika z rejestrowania w *Formularzu nr 4* uszkodzeń lasu powodowanych oddziaływaniem emisji przemysłowych.

Lp	Szkodnik	Powierzchnia zabiegu ochronnego (ha)
1	Jeleniowate	15 155
2	Kornik drukarz	10 286
3	Smolik znaczony	541
4	Szeliniaki	412
5	Przypłaszczek granatek	165
6	Kornik zrosłozębny	50
7	Gryzonie	44
8	Cetyńce	14
9	Kornik modrzewiowiec	9
10	Jeśniak czarny	3,9
	Pozostałe (razem)	4
	OGÓŁEM	26 684

Areale uszkodzeń lasu w nadleśnictwach RDLP Katowice w 2016 r.
(uszkodzenia łącznie powyżej 2 tys. ha)

Lp.	Nadleśnictwo	Powierzchnia występowania uszkodzeń powodowanych przez:		
		Szkodniki lasu /Formularz nr 3/	Choroby lasu /Formularz nr 4/	Razem /szkodniki + choroby/
1	Ujsoły	6 852	10 558	17 410
2	Jeleśnia	1 599	5 628	7 227
3	Olkusz	77	6 988	7 064
4	Ustroń	2 698	4 095	6 793
5	Wiśła	3 132	3 110	6 242
6	Lubliniec	848	4 000	4 848
7	Bielsko	421	4 328	4 749
8	Chrzanów	87	4 181	4 268
9	Węgierska Górka	584	3 080	3 664
10	Sucha	1 193	1 789	2 981
11	Prudnik	776	1 814	2 590
12	Rudy Raciborskie	458	1 689	2 148
13	Świerklaniec	343	1 774	2 116

7. Na mapce przedstawiono zobrazowanie zróżnicowania natężenia problematyki szkodników lasu, chorób grzybowych i szkód abiotycznych w poszczególnych nadleśnictwach RDLP Katowice w roku 2016 wg wielkości łącznej powierzchni ich występowania oraz powstałych uszkodzeń.

8. Kształtowanie się wielkości rejestrowanych powierzchni występowania uszkodzeń spowodowanych przez czynniki abiotyczne i choroby grzybowe oraz przez szkodliwe owady i ssaki w okresie ostatnich 10. lat na terenie RDLP Katowice na tle średniej wieloletniej zobrazowuje diagram.

